

D E K R E T

z dnia 18 września 1954 r.

o zaopatrzeniu emerytalnym generalów (admiralów), oficerów zawodowych i podoficerów nadterminowych oraz ich rodzin.

R o z d z i a ł I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. 1. Generałowie (admiralowie), oficerowie zawodowi i podoficerowie nadterminowi Sił Zbrojnych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej otrzymują z fundusów państwowych zaopatrzenie emerytalne z tytułu wysługi lat lub w razie inwalidztwa, a członkowie ich rodzin — w razie śmierci żywiciela.

2. Ilekroć w dekrete w dalszych przepisach użyto określenia „żołnierz” — należy przez to rozumieć generała (admirala), oficera zawodowego i podoficera nadterminowego.

Art. 2. 1. Zaopatrzenie z tytułu wysługi lat obejmuje:

A. Świadczenia pieniężne:

- 1) rentę za wysługę lat,
- 2) dodatki do renty,
- 3) zasiłek pogrzebowy.

B. Świadczenia w naturze:

- 4) pomoc leczniczą,
- 5) zapewnienie kwatery,
- 6) przydzielenie działki ziemi oraz materiałów i kredytów na zabudowę,
- 7) umieszczenie w domu rencistów.

2. Zaopatrzenie w razie inwalidztwa obejmuje:

A. Świadczenia pieniężne:

- 1) rentę inwalidzką,
- 2) dodatki do renty,
- 3) zasiłek pogrzebowy.

B. Świadczenia w naturze:

- 4) pomoc leczniczą,
- 5) zaopatrzenie w protezy i aparaty ortopedyczne,
- 6) przysposobienie zawodowe,
- 7) zapewnienie pracy,
- 8) umieszczenie w domu rencistów.

Art. 3. Zaopatrzenie członków rodzin żołnierzy obejmuje:

A. Świadczenia pieniężne:

- 1) rentę rodzinną,
- 2) dodatki do renty,
- 3) zasiłek pogrzebowy,
- 4) odprawę.

B. Świadczenia w naturze:

- 5) pomoc leczniczą i położniczą,
- 6) zaopatrzenie w protezy i aparaty ortopedyczne,
- 7) umieszczenie w domu rencistów.

Art. 4. Prawo do zaopatrzenia powstaje z dniem spełnienia się wszystkich warunków wymaganych przez dekret do uzyskania tego prawa; jednakże prawo do zaopatrzenia żołnierza powstaje dopiero z dniem zwolnienia go z wojskowej służby zawodowej lub nadterminowej.

Art. 5. 1. Prawo do zaopatrzenia i jego wysokość ustalają właściwe organy wojskowe.

2. Zaopatrzenie ustala się z urzędu lub na wniosek uprawnionego najpóźniej w ciągu 14 dni od otrzymania przez właściwy organ wojskowy wszystkich dokumentów niezbędnych do wydania decyzji.

3. Jeżeli prawo do zaopatrzenia zostało ustalone, ale wydanie decyzji uległo zwłoce z powodu nieustalenia wysokości zaopatrzenia lub innych okoliczności, przysługują osobie uprawnionej stosowne zaliczki, które podlegają potrąceniu przy wypłacie zaopatrzenia.

4. Ministrowie Obrony Narodowej oraz Pracy i Opieki Społecznej określają tryb postępowania w sprawie ustalania zaopatrzeń oraz właściwość organów wojskowych w tych sprawach.

Art. 6. 1. Świadczenia pieniężne z tytułu zaopatrzenia wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

2. Renty wypłaca się w okresach miesięcznych, począwszy od dnia powstania prawa do renty, jednak nie wcześniej niż od dnia następującego po upływie okresu, za który żołnierz otrzymał uposażenie.

3. Rentę wypłaca się za okres nie dłuższy niż 3 miesiące wstecz od dnia zgłoszenia wniosku albo od dnia ustalenia zaopatrzenia z urzędu.

4. Jeżeli prawo do zaopatrzenia nie mogło być ustalone w terminie 14-dniowym wymienionym w art. 5 ust. 2 z przyczyn od organu wojskowego niezależnych, rentę wypłaca się wstecz za okres nie dłuższy od 3 miesięcy od ustania przeszkód uniemożliwiających wydanie decyzji.

5. Ministrowie Obrony Narodowej oraz Pracy i Opieki Społecznej określają tryb postępowania w sprawie wypłaty zaopatrzeń oraz terminy płatności rent.

Art. 7. 1. Prawo do zaopatrzenia nie przysługuje w przypadkach zwolnienia żołnierza ze służby wojskowej wskutek:

- 1) skazania prawomocnym wyrokiem sądu na karę utraty praw publicznych lub na karę degradacji,
- 2) utraty lub pozbawienia stopnia oficerskiego lub podoficerskiego.

2. W przypadkach wymienionych w ust. 1 żołnierzowi przysługuje renta starcza przewidziana w przepisach o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracow-

ników i ich rodzin, a w razie inwalidztwa — renta inwalidzka, wymieniona w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojskowych i ich rodzin, jeżeli posiada warunki przewidziane w tych przepisach do uzyskania renty.

Art. 8. 1. Do wysługi lat zalicza się:

- 1) czynną służbę wojskową pełnioną po dniu 22 lipca 1944 r.,
- 2) służbę wojskową odbytą w polskich formacjach wojskowych zorganizowanych na obszarze Z. S. R. R. po dniu 13 maja 1943 r.,
- 3) służbę w oddziałach Armii Ludowej,
- 4) służbę w charakterze funkcjonariusza służby bezpieczeństwa publicznego,
- 5) służbę wojskową w Armii Związku Socjalistycznych Republik Rad.

2. Przez czynną służbę wojskową określoną w ust. 1 rozumie się wojskową służbę zawodową i nadterminową, zasadniczą służbę wojskową, służbę uczniów szkół oficerskich oraz słuchaczy akademii wojskowych i innych wojskowych szkół wyższych, służbę wojskową zarządzaną w interesie obrony Państwa, albo w razie mobilizacji i w czasie wojny oraz inną czynną służbę wojskową podlegającą zaliczeniu do wysługi lat w myśl przepisów szczególnych.

3. Do wysługi lat nie zalicza się okresów odbywania kary pozbawienia wolności, służby w oddziale karnym i tymczasowego aresztowania, chyba że żołnierz tymczasowo aresztowany został niewinny albo postępowanie karne zostało umorzone.

Art. 9. Minister Obrony Narodowej określi rodzaje służby wojskowej, które ze względu na szczególne właściwości lub warunki jej odbywania uzasadniają zaliczenie okresów tej służby do wysługi lat w stosunku: 30 dni służby za 45 dni.

Art. 10. Okresy służby wymienione w art. 8 i 9 odbyte przez żołnierza na froncie liczy się do wysługi lat podwójnie.

Art. 11. 1. Podstawę wymiaru renty stanowi należne żołnierzowi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym uposażenie według zajmowanego stanowiska służbowego, uposażenie według posiadanego stopnia wojskowego i dodatek za wysługę lat.

2. Rada Ministrów może włączyć do podstawy wymiaru renty niektóre inne dodatki do uposażenia.

Art. 12. 1. Z funduszy państwowych można otrzymać tylko jedno zaopatrzenie.

2. W razie zbiegu prawa do dwóch lub więcej zaopatrzeń przysługuje prawo tylko do jednego zaopatrzenia według wyboru zainteresowanego. Jeżeli uprawniony nie dokonał wyboru, wymierza mu się zaopatrzenie korzystniejsze.

3. Jeżeli żołnierz, któremu przysługuje prawo do renty z tytułu wysługi lat i do renty inwalidzkiej, otrzymuje rentę inwalidzką, przysługują mu również świadczenia w naturze przewidziane dla żołnierzy otrzymujących rentę za wysługę lat, a jeżeli otrzymuje rentę za wysługę lat — również świadczenia w naturze przewidziane dla inwalidów.

Art. 13. 1. Do zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy oraz ich rodzin stosuje się ponadto przepisy art. 17—23, 27, 68—74, 88 i 98 dekretu z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 30, poz. 116).

2. Przewidziane w przepisach wymienionych w ust. 1, uprawnienia Ministra Pracy i Opieki Społecznej przysługują Ministrowi Obrony Narodowej, a uprawnienia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych — właściwym organom wojskowym określonym w trybie art. 5 ust. 4 niniejszego dekretu.

R o z d z i a ł II.

Zaopatrzenie z tytułu wysługi lat.

Art. 14. 1. Renta za wysługę lat przysługuje żołnierzowi zwolnionemu z wojskowej służby zawodowej lub nadterminowej, który:

- 1) posiada 25 lat wysługi albo
- 2) posiada 15 lat wysługi i osiągnął 60 lat życia.

2. Ilekcóż w dekrecie w dalszych przepisach użyto określenia „rencista” — należy przez to rozumieć żołnierza otrzymującego rentę za wysługę lat.

Art. 15. Jeżeli żołnierz zwolniony ze służby posiada co najmniej 15 lat wysługi, a nie osiągnął 60 lat życia albo osiągnął ten wiek, a posiada co najmniej 10 lat wysługi, Minister Obrony Narodowej może zaliczyć do tej wysługi okresy, które podlegają zaliczeniu do zatrudnienia pracowników według przepisów o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin w ilości niezbędnej do uzyskania 25 lub 15 lat wysługi.

Art. 16. 1. Wysokość renty za wysługę lat wynosi 50% podstawy wymiaru i wzrasta za każdy następny rok służby ponad 25 lat wysługi — o 3% podstawy wymiaru aż do osiągnięcia 85% tej podstawy, co stanowi najwyższy wymiar renty za wysługę lat.

2. Renta za wysługę lat generałów (admirałów) wynosi 85% podstawy wymiaru.

Art. 17. Żołnierzom zwolnionym ze służby w trybie dyscyplinarnym albo wskutek skazania prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności lub wskutek tymczasowego aresztowania przysługuje renta za wysługę lat zmniejszona do połowy, chyba że żołnierz tymczasowo aresztowany został uniewinniony albo postępowanie karne zostało umorzone.

Art. 18. 1. Jeżeli rencista zostanie zaliczony do jednej z grup inwalidów, renta za wysługę lat może być na jego wniosek zamieniona na rentę inwalidzką przewidzianą w dekrecie w razie inwalidztwa powstałego bez związku ze służbą wojskową.

2. Jeżeli rencista uległ wypadkowi w zatrudnieniu lub zachorował na chorobę zawodową, renta za wysługę lat może być na jego wniosek zamieniona na rentę inwalidzką przewidzianą w przepisach o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin w razie inwalidztwa powstałego wskutek wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej.

3. Przepis art. 12 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 19. 1. Renciscie przysługuje prawo do dodatku do renty dla dzieci, wnuków i rodzeństwa, które odpowiadają warunkom przewidzianym w dekrecie do otrzymania renty rodzinnej.

2. Dodatek do renty przysługuje w wysokości dodatku rodzinnego przewidzianego w przepisach o uposażeniu żołnierzy.

3. Pobieranie zasiłku rodzinnego na dzieci, wnuków i rodzeństwo z tytułu zatrudnienia wyłącza prawo do dodatku wymienionego w ust. 1 na te same osoby.

Art. 20. Rencistom odznaczonym przez władze Polski Ludowej orderem Budowniczych Polski Ludowej, Virtuti Militari, Krzyża Grunwaldu, Odrodzenia Polski lub Sztandaru Pracy przysługuje miesięczny dodatek do renty za wysługę lat w wysokości 25% renty, bez uwzględnienia dodatków dla dzieci, wnuków i rodzeństwa.

Art. 21. 1. W razie śmierci rencisty przysługują zasiłek pogrzebowy w wysokości:

- 1) trzykrotnej renty miesięcznej bez uwzględnienia dodatków dla dzieci, wnuków i rodzeństwa, jeżeli koszty pogrzebu pokrywa małżonek, dzieci, wnuki, rodzeństwo lub rodzice,
- 2) kosztów rzeczywiście poniesionych, najwyżej jednak do wysokości określonej w pkt 1, jeżeli koszty pogrzebu pokryła inna osoba.

2. W razie śmierci członka rodziny pozostającego na utrzymaniu rencisty przysługuje mu zasiłek pogrzebowy w wysokości 100% podstawy wymiaru renty.

3. Do członków rodziny zalicza się małżonka i rodziców rencisty oraz jego dzieci, wnuki i rodzeństwo, które odpowiadają warunkom przewidzianym w dekrecie do otrzymania renty rodzinnej.

4. Pobieranie zasiłku pogrzebowego z tytułu zatrudnienia wyłącza prawo do zasiłku pogrzebowego wymienionego w ust. 1 lub 2.

5. Prawo do zasiłku pogrzebowego wygasa w przypadku niezgłoszenia wniosku o przyznanie go w ciągu 6 miesięcy od daty śmierci rencisty lub członka jego rodziny.

Art. 22. 1. Rencistom przysługuje prawo do wojskowej pomocy leczniczej w zakresie przewidzianym dla żołnierzy.

2. Członkom rodzin rencistów przysługuje prawo do pomocy leczniczej i pielęgnacyjnej z zakładów społecznych służby zdrowia oraz do zaopatrzenia w protezy i aparaty ortopedyczne na warunkach przewidzianych dla członków rodziny pracowników.

Art. 23. Rencistom i członkom rodziny wspólnie z nimi zamieszkałym przysługuje prawo do osobnej kwatery stałej na zasadach przewidzianych dla żołnierzy.

Art. 24. 1. Rencistom zapewnia się pomoc w zakresie uzyskania działki ziemi pod budowę lub uprawę, potrzebnych na ten cel materiałów i kredytów oraz w wykonywaniu robót budowlanych.

2. Rada Ministrów ustali warunki i zasady udzielania pomocy przewidzianej w ust. 1.

Art. 25. Prawo do wojskowej pomocy leczniczej (art. 22 ust. 1), do osobnej kwatery stałej (art. 23) oraz do pomocy w uzyskaniu działki (art. 24) nie przysługuje renciscie zwolnionemu ze służby w przypadkach wymienionych w art. 17. Renciscie temu przysługuje prawo do pomocy leczniczej z zakładów społecznych służby zdrowia w zakresie przewidzianym dla pracowników.

Art. 26. Rencista może być na swój wniosek umieszczony w domu rencistów lub w innym zakładzie pomocy społecznej. Na pokrycie kosztów utrzymania w tych instytucjach można renciscie potrącić najwyżej 80% renty.

R o z d z i a ł III.

Zaopatrzenie w razie inwalidztwa.

Art. 27. Renta inwalidzka przysługuje żołnierzowi zwolnionemu z wojskowej służby zawodowej lub nadterminowej, który podczas odbywania czynnej służby wojskowej lub w ciągu trzech miesięcy po zwolnieniu ze służby stał się niezdolny do pracy wskutek choroby lub kalectwa i został zaliczony do jednej z trzech grup inwalidów.

Art. 28. 1. Ustala się trzy grupy inwalidów:

- I** grupę — obejmującą żołnierzy niezdolnych do jakiegokolwiek pracy i potrzebujących stałej opieki innych osób,
- II** grupę — obejmującą żołnierzy niezdolnych do jakiegokolwiek pracy, lecz nie potrzebujących stałej opieki innych osób,
- III** grupę — obejmującą żołnierzy niezdolnych do systematycznej pracy w swoim zawodzie w zwykłych warunkach istniejących w tym zawodzie, lecz zdolnych do pracy dorywczej albo przy skróconym dniu pracy lub w innym zawodzie ze znacznym obniżeniem kwalifikacji.

2. Zaliczenia żołnierzy do jednej z grup inwalidów dokonują komisje lekarskie do spraw inwalidztwa i zatrudnienia przewidziane w przepisach o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

Art. 29. 1. Wysokość renty inwalidzkiej wynosi:

1) przy podstawie wymiaru do 1200 zł miesięcznie:

Grupa inwalidów	Inwalidztwo pozostaje	
	w związku ze służbą wojskową	bez związku ze służbą wojskową
	w %/0/0 od podstawy wymiaru	
I	100	70
II	75	50
III		40

2) przy podstawie wymiaru powyżej 1200 zł miesięcznie:

Grupa inwalidów	Inwalidztwo pozostaje	
	w związku ze służbą wojskową	bez związku ze służbą wojskową
	w %/0/0 od podstawy wymiaru	
I	75	60
II	55	45
III	40	30

2. Wysokość renty inwalidzkiej wymierzonej zgodnie z ust. 1 pkt 2 nie może być niższa od renty wymierzonej zgodnie z ust. 1 pkt 1, przy podstawie wymiaru wynoszącej 1200 zł miesięcznie.

3. Jeżeli żołnierz osiągnął 5 lat wysługi, wysokość renty inwalidzkiej wymierzonej zgodnie z ust. 1 pkt 1

lub 2 i ust. 2 ulega zwiększeniu o 5% podstawy wymiaru. Jeżeli żołnierz osiągnął więcej niż 5 lat wysługi, renta inwalidzka wzrasta ponadto za każdy dalszy rok wysługi ponad 5 lat o 1% podstawy wymiaru. Wzrost renty inwalidzkiej z tytułu wysługi nie może przekraczać 10% podstawy wymiaru. Wzrostu renty inwalidzkiej z tytułu wysługi nie stosuje się w przypadku, gdy renta ta zgodnie z ust. 1 pkt 1 wynosi 100% podstawy wymiaru.

4. Wysokość renty inwalidzkiej generałów (admiralów) wynosi 85% podstawy wymiaru bez względu na grupę inwalidztwa, związek inwalidztwa ze służbą wojskową i wysługę lat.

Art. 30. 1. Inwalidztwo pozostaje w związku ze służbą wojskową, gdy powstało wskutek:

- 1) zranienia, kontuzji lub innych obrażeń doznanych w walce z wrogiem albo wskutek wypadku, któremu żołnierz uległ podczas lub w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych,
- 2) zachorowania na froncie lub w związku z przebywaniem na froncie,
- 3) chorób zakaźnych panujących w miejscu służbowego pobytu żołnierza,
- 4) chorób powstałych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby.

2. Za pozostające w związku ze służbą wojskową uważa się również wypadki w drodze do miejsca i z miejsca wykonywania czynności służbowych.

3. Minister Obrony Narodowej ustali listę chorób wymienionych w ust. 1 pkt 4.

4. Związek inwalidztwa ze służbą wojskową ustala ją wojskowe komisje lekarskie na zasadach i w trybie określonych przez Ministra Obrony Narodowej.

Art. 31. 1. Inwalidzie przysługuje prawo do pomocy leczniczej z zakładów społecznych służby zdrowia w zakresie przewidzianym dla pracowników.

2. Prawo do pomocy leczniczej i położniczej oraz do zaopatrzenia w protezy i aparaty ortopedyczne przysługuje również członkom rodziny inwalidy, w zakresie przewidzianym dla członków rodzin pracowników.

Art. 32. 1. Inwalida może być na swój wniosek lub z urzędu poddany specjalnemu leczeniu i przysposobieniu do zawodu w celu całkowitego lub częściowego przywrócenia zdolności do pracy albo zapobieżenia pogorszeniu się stanu zdrowia.

2. Inwalida otrzymuje bezpłatnie niezbędne protezy i aparaty ortopedyczne.

3. Minister Pracy i Opieki Społecznej ustala zasady i warunki udzielania świadczeń wymienionych w ust. 1 i 2.

Art. 33. 1. Inwalidzie zapewnia się pracę odpowiadającą jego sprawności fizycznej i kwalifikacjom zawodowym.

2. Prezydium rady narodowej na wniosek inwalidy kieruje go do zakładu pracy, który obowiązany jest go zatrudnić stosownie do sprawności fizycznej i kwalifikacji zawodowych.

3. Zakład pracy może rozwiązać umowę o pracę z inwalidą tylko z ważnych przyczyn za pisemną zgodą prezydium właściwej rady narodowej.

4. Inwalidzie, który w ciągu 3 miesięcy od dnia zwolnienia z czynnej służby wojskowej został poddany leczeniu lub przysposobieniu do zawodu i w ciągu 3 miesięcy od dnia zakończenia leczenia lub przysposobienia do zawodu i przywrócenia zdolności do pracy w całości

lub w części podjął pracę, zalicza się okresy czynnej służby wojskowej oraz okres leczenia i przysposobienia do zawodu do czasu pracy w danym zakładzie pracy.

5. Inwalidzie III grupy inwalidów, który bez uzasadnionych powodów nie podjął zaoferowanej mu pracy zgodnie z orzeczeniem komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, może być wstrzymana wypłata renty w całości lub w części do czasu podjęcia zatrudnienia. Ponadto nie ma on prawa do wyższej renty inwalidzkiej w przypadku pogorszenia stanu zdrowia powstałego w okresie, w którym nie podjął zatrudnienia.

6. Przepisu ust. 5 nie stosuje się do inwalidów, którzy ukończyli 50 lat życia.

7. Szczegółowe przepisy w sprawie zatrudnienia inwalidów wydaje Minister Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 34. Do zaopatrzenia w razie inwalidztwa stosuje się odpowiednio art. 19—21 i art. 26 niniejszego dekretu oraz art. 40, 42 i 43 dekretu z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 30, poz. 116).

R o z d z i a ł IV.

Zaopatrzenie członków rodzin.

Art. 35. 1. Renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny:

- 1) zmarłego żołnierza, rencisty lub inwalidy,
- 2) żołnierza zaginionego na terenie działań wojennych.

2. Członkami rodziny uprawnionymi do renty rodzinnej są: małżonek, dzieci, wnuki i rodzeństwo oraz rodzice, jeżeli osoby te pozostają na utrzymaniu żołnierza, rencisty lub inwalidy i odpowiadają warunkom przewidzianym w art. 45 dekretu z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 30, poz. 116).

3. Zaginięcie żołnierza na terenie działań wojennych stwierdzają właściwe organy wojskowe w trybie określonym przez Ministra Obrony Narodowej.

Art. 36. 1. Wysokość renty rodzinnej wynosi:

- 1) przy podstawie wymiaru do 1200 zł miesięcznie:

Ilość członków rodziny	Dla rodzin żołnierzy i inwalidów, których śmierć pozostaje w związku ze służbą wojskową	Dla rodzin rencistów oraz rodzin żołnierzy i inwalidów, których śmierć nie pozostaje w związku ze służbą wojskową
	w ‰ od podstawy wymiaru	
1 członek rodziny	40	30
2 członków rodziny	55	40
3 i więcej członków rodziny	70	50

- 2) przy podstawie wymiaru powyżej 1200 zł miesięcznie:

Ilość członków rodziny	Dla rodzin żołnierzy i inwalidów, których śmierć pozostaje w związku ze służbą wojskową	Dla rodzin rencistów oraz rodzin żołnierzy i inwalidów, których śmierć nie pozostaje w związku ze służbą wojskową
	w ‰ od podstawy wymiaru	
1 członek rodziny	30	25
2 członków rodziny	45	35
3 i więcej członków rodziny	60	45

2. Przepisy art. 29 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 37. 1. Śmierć żołnierza pozostaje w związku ze służbą wojskową, gdy żołnierz poległ w walce z wrogiem albo zmarł z powodu okoliczności wymienionej w art. 30.

2. Śmierć inwalidy pozostaje w związku ze służbą wojskową, jeżeli nastąpiła w wyniku choroby lub kalectwa spowodowanego okolicznościami wymienionymi w art. 30.

3. Związek śmierci żołnierza ze służbą wojskową ustala dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz pełnił służbę, a jeżeli śmierć żołnierza nastąpiła w wojskowym zakładzie leczniczym — komendant tego zakładu.

4. Związek śmierci inwalidy ze służbą wojskową ustala komisja lekarska do spraw inwalidztwa i zatrudnienia.

Art. 38. 1. Rentę rodzinną dla rodziny żołnierza zaginionego na terenie działań wojennych wymierza się w wysokości i na zasadach przewidzianych dla rodziny po żołnierzu zmarłym w związku ze służbą wojskową.

2. Renta przysługuje uprawnionym członkom rodziny zaginionego począwszy od pierwszego najbliższego miesiąca kalendarzowego po stwierdzeniu zaginięcia żołnierza aż do odnalezienia się zaginionego. Przepis art. 6 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 39. Osobom uprawnionym do renty rodzinnej, oznaczonym orderami wymienionymi w art. 20, przysługuje dodatek miesięczny do tej renty w wysokości 10‰ podstawy wymiaru renty.

Art. 40. 1. W razie śmierci żołnierza w czynnej służbie wojskowej przysługuje rodzinie żołnierza odprawa w wysokości trzymiesięcznego ostatnio pobieranego przez żołnierza uposażenia wraz ze wszystkimi dodatkami o charakterze stałym, a jeżeli śmierć żołnierza pozostaje w związku ze służbą wojskową — w wysokości sześciomiesięcznego uposażenia.

2. Jeżeli rodzina żołnierza otrzymuje rentę rodzinną, wysokość odprawy wynosi jednomiesięczne uposażenie wraz ze wszystkimi dodatkami o charakterze stałym, a jeżeli śmierć żołnierza pozostaje w związku ze służbą wojskową — trzymiesięczne uposażenie.

3. Odprawa wymieniona w ust. 1 lub 2 przysługuje łącznie żonie zmarłego żołnierza bez względu na jej wiek

lub zdolność do pracy oraz innym członkom rodziny, jeżeli posiadają warunki do uzyskania renty rodzinnej.

Art. 41. Do zaopatrzenia członków rodzin stosuje się odpowiednio art. 19, art. 21 ust. 2—5, art. 22 ust. 2 i art. 26 niniejszego dekretu oraz art. 46—51, 53 i 54 dekretu z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 30, poz. 116).

Art. 42. Osobom uprawnionym do renty rodzinnej przysługują pierwszeństwo w umieszczeniu dzieci w żłobkach, domach dziecka i przedszkolach.

R o z d z i a ł V.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 43. Przepisy dekretu stosuje się do praw do zaopatrzenia powstałych po dniu wejścia w życie dekretu.

Art. 44. 1. Żołnierzom zwolnionym ze służby wojskowej po dniu wejścia w życie dekretu, którzy nie nabywają prawa do renty za wysługę lat przewidzianej w dekrecie, przysługuje prawo do renty starczej przewidzianej w przepisach o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, jeżeli w myśl tych przepisów nabywają prawo do tej renty przy zaliczeniu im okresów odbytej przez nich czynnej służby wojskowej jako okresów zatrudnienia z uwzględnieniem przepisów art. 9 i 10.

2. Służbę wojskową generałów (admiratów) i oficerów zawodowych zalicza się do I kategorii zatrudnienia, a służbę podoficerów nadterminowych — do II kategorii zatrudnienia. Minister Obrony Narodowej określi przypadki, w których służbę wojskową podoficerów nadterminowych ze względu na szczególne warunki jej odbywania zalicza się do I kategorii zatrudnienia.

3. Żołnierzom wymienionym w ust. 1 zaopatrzenie ustala i wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 45. 1. Prawo do zaopatrzeń przyznanych przed dniem wejścia w życie dekretu pozostaje w mocy.

2. Rada Ministrów może podwyższyć wysokość zaopatrzeń określonych w ust. 1.

Art. 46. 1. Osoby, które w dniu wejścia w życie dekretu otrzymują zaopatrzenie emerytalne na podstawie przepisów dotychczasowych wskutek trwałej niezdolności do służby, mogą być na swój wniosek lub z urzędu poddane kontrolnemu badaniu lekarskiemu.

2. Jeżeli kontrolne badanie lekarskie wykaże, że stan zdrowia osób wymienionych w ust. 1 uzasadnia zaliczenie ich do I grupy inwalidów, uposażenie emerytalne tych osób podwyższa się o 50% bez uwzględnienia dodatków dla dzieci, w przeciwnym razie otrzymują je nadal w dotychczasowej wysokości.

3. Osoby wymienione w ust. 1, które otrzymują zaopatrzenie emerytalne z innych przyczyn niż wskutek trwałej niezdolności do służby, tracą prawo do tego zaopatrzenia, chyba że przed dniem wejścia w życie dekretu:

- 1) ukończyły 55 lat życia albo
- 2) posiadają 25 lat wysługi emerytalnej policzalnej według przepisów dotychczasowych, albo
- 3) są niezdolne do pracy w stopniu uzasadniającym co najmniej inwalidztwo III grupy.

Art. 47. 1. Jeżeli prawo do zaopatrzenia emerytalnego powstało przed dniem wejścia w życie dekretu,

lecz do tego dnia nie zostało jeszcze ustalone, przysługują one zaopatrzenie według przepisów dotychczasowych.

2. Prawo do zaopatrzenia wymienionego w ust. 1 należy zgłosić do dnia 1 grudnia 1954 r. pod rygorem jego utraty.

3. Przepisy art. 44 ust. 3, art. 45 ust. 2 i art. 46 stosuje się odpowiednio.

Art. 48. 1. Do zaopatrzeń przysługujących według przepisów dotychczasowych stosuje się art. 7, 33 i 42 niniejszego dekretu oraz art. 16—24, 47, 53, 59, 63—71, 73, 74 i 80 ust. 4—8 dekretu z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 30, poz. 116).

2. Ponadto do zaopatrzeń żołnierzy zwolnionych ze służby przed dniem wejścia w życie dekretu oraz do zaopatrzeń członków rodzin żołnierzy zmarłych (zaginiętych) przed tym dniem stosuje się art. 81, 82, 83 pkt 1, 84, 86, 90 i 91 dekretu z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 30, poz. 116).

Art. 49. Od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w przypadkach wymienionych w art. 44 ust. 3, w art. 47 i 48 przysługuje osobie zainteresowanej zamiast skargi do sądów ubezpieczeń społecznych odwołanie do Ministra Pracy i Opieki Społecznej w terminie 30 dni od doręczenia decyzji.

Art. 50. Uprawnienia Ministra Obrony Narodowej przysługują w stosunku do generałów, oficerów zawodowych i podoficerów nadterminowych wojsk wewnętrznych Ministrowi Bezpieczeństwa Publicznego.

Art. 51. 1. Tracą moc wszystkie dotychczasowe przepisy dotyczące zaopatrzenia emerytalnego generałów (admiratów), oficerów zawodowych i podoficerów nadterminowych oraz ich rodzin.

2. W szczególności traci moc dekret z dnia 14 kwietnia 1948 r. o zasiłkach i pomocy dla żołnierzy Wojska Polskiego, żołnierzy i funkcjonariuszów służby bezpieczeństwa publicznego, członków Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej — oraz ich rodzin (Dz. U. z 1948 r. Nr 21, poz. 139 i z 1950 r. Nr 6, poz. 46) — w zakresie zasiłków jednorazowych i zasiłków miesięcznych przysługujących żołnierzom i członkom ich rodzin objętym niniejszym dekretem.

3. Jednakże dekret wymieniony w ust. 2 stosuje się nadal do zaopatrzeń określonych w art. 47, jeżeli roszczenie o zasiłki zostanie zgłoszone do dnia 1 grudnia 1954 r.

Art. 52. W ustawie z dnia 4 lutego 1949 r. o uposażeniu żołnierzy (Dz. U. Nr 7, poz. 40) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 25 otrzymuje brzmienie:

„Art. 25. 1. Żołnierz zawodowy przeniesiony do rezerwy lub zwolniony od powszechnego obowiązku wojskowego otrzymuje odprawę w wysokości jednomiesięcznego uposażenia wraz ze wszystkimi dodatkami o charakterze stałym.

2. Po osiągnięciu przez żołnierza 4 lat wysługi albo po jednym roku służby wojskowej w stopniu oficerskim lub w charakterze podoficera nadterminowego wysokość odprawy określonej w ust. 1 ulega zwiększeniu o 20% uposażenia wraz z dodatkami za każdy dalszy rok

wysługi ponad 4 lata lub ponad jeden rok służby w stopniu oficerskim lub w charakterze podoficera nadterminowego — aż do wysokości pięciomiesięcznego uposażenia wraz ze wszystkimi dodatkami o charakterze stałym.

3. Do wysługi lat zalicza się okresy nieprzerwanej służby wojskowej w stopniu oficerskim lub w charakterze podoficera nadterminowego oraz okresy zasadniczej służby wojskowej lub innej czynnej służby wojskowej poprzedzającej bezpośrednio wojskową służbę zawodową lub nadterminową.”;

2) dodaje się art. 25a, 25b i 25c w brzmieniu:

„Art. 25a. 1. Niezależnie od odprawy wymienionej w art. 25 żołnierz zwolniony z wojskowej służby zawodowej lub nadterminowej otrzymuje zwrot kosztów przejazdu do obranego miejsca zamieszkania dla siebie i swojej rodziny (art. 13) oraz zwrot kosztów przewozu urządzenia domowego na zasadach przewidzianych przy przeniesieniach żołnierzy.

2. Zwrot kosztów wymienionych w ust. 1 przysługuje żołnierzowi w razie przesiedlenia się w ciągu jednego roku od zwolnienia ze służby.

Art. 25b. 1. Należności określone w art. 25 i 25a nie przysługują:

1) w razie zwolnienia żołnierza ze służby w trybie karnym lub dyscyplinarnym,

2) podoficerom nadterminowym zwolnionym ze służby na własną prośbę,

2. Minister Obrony Narodowej, a w stosunku do podoficerów nadterminowych — dowódca okręgu wojskowego (równorzędny) może w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie przyznać żołnierzowi należności określone w art. 25 i 25a w całości lub w części w razie zwolnienia go ze służby z przyczyn określonych w ust. 1.

3. W przypadku wszczęcia przeciw żołnierzowi postępowania karnego lub dyscyplinarnego wypłata należności określonych w art. 25 i 25a ulega zawieszeniu do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego.

Art. 25c. Jeżeli żołnierz otrzymuje rentę za wysługę lat lub rentę inwalidzką przewidzianą w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym generałów (admirałów), oficerów zawodowych i podoficerów nadterminowych oraz członków ich rodzin, odprawa wymieniona w art. 25 ulega zmniejszeniu do wysokości jednomiesięcznego uposażenia wraz ze wszystkimi dodatkami o charakterze stałym.”

Art. 53. Dekret wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 lipca 1954 r.

Przewodniczący Rady Państwa: A. Zawadzki
Sekretarz Rady Państwa: M. Rybicki